

RAZISKOVALNA NALOGA

»Koliko sta ti in tvoja okolica odvisna od mobilnih telefonov?«

Od vas pričakujemo, da boste opravili anketiranje pri treh starostnih skupinah in stopili do zastopnikov 3 različnih slovenskih operaterjev mobilne telefonije, pri katerih se boste pozanimali, kakšno vrsto in stopnjo odvisnosti opažajo njihovi zaposleni pri svojih strankah glede na starostne skupine.

NAVODILA ZA DELO:

a) **Opravite anketiranje, obdelate podatke** in nam nato posredujete v odgovoru vaša spoznanja. Pridobiti morate vsaj **40 uporabno izpolnjenih vprašalnikov na generacijo**, skupaj torej **120**, da bodo podatki sploh kaj predstavljali in pomenili. Lahko seveda tudi več. Anketno raziskavo opravite v celoti sami in nam podatke posredujete v obliki odgovora. Tu vam prilagamo pripravljen: **anketni vprašalnik**.

b) **Opravite še pogovor** z zaposlenimi v poslovalnicah (najmanj dveh različnih operaterjev). V **pomoč** vam ponujamo nekaj skupnih iztočnic za pogovor (veseli pa bomo tudi vaših izvirnih vprašanj):

- Menjajo stranke mobilne telefone že pred iztekom pogodbe?
- Katere stranke uporabljajo telefon dalj časa?
- Kakšni so vzroki za predčasno menjavo in za menjavo daleč po preteku roka za možnost menjave telefona.
- Kaj odloča o izbiri vrste telefona? Uporabnost (katere funkcije), privlačnost telefona (statusni simbol), barve, estetika telefona?

c) **Ne pozabite na navajanje virov.**

Še pojasnilo: starostne skupine naj bodo 3, in sicer: **od 13 do 30 let, od 31 do 50 let, od 51 do 90 let.**

Želimo vam prijetne izkušnje in zanimivo delo. 😊😊

Vsaka šola je morala izvesti anketo ter opraviti intervju z mobilnimi operaterji v svoji okolici. Tudi mi smo se lotili lastnega raziskovalnega vprašanja in opravili naloge, ki smo jih naložili drugim šolam.

Vse šole smo anketirale 3 starostne skupine: 13–30 let, 31–50 let in 51–90 let. Anketo smo opravili med dijaki na šoli, med ljudmi domačega kraja ter med sorodniki.

Opomba: V nalogi bomo uporabljali različne izraze za mobilni telefon: telefon, mobilnik, mobitel, aparat, multifunkcionalna naprava.

Naša spoznanja:

1. Ugotovili smo, da so od mobilnih telefonov najbolj odvisni mladostniki. Skupina 13–30 let uporablja mobitele največkrat v prostem času, čeprav jih kar 65 % uporablja v šoli ali pa na delovnem mestu. Zanimivo je, da ko so v družbi, tudi uporabljajo mobitele. Največ mladih anketiranih, ki so doma ali so neaktivni, zaslon mobitelov pogleda vsakih 30 minut oz. večkrat na dan. Aktivni oz. tisti, ki so v šoli ali na delovnem mestu, zaslon mobitela pogledajo vsakih 5–30 minut. Večina anketirancev, ki je v danem trenutku v prijateljski družbi in ne pričakuje klica ali sms, kljub temu vsakih 30–60 minut pogleda zaslon mobitela. So tudi taki, ki to storijo vsakih 5 minut. Ko so v šoli ali na delovnem mestu, izkoristijo vsak trenutek, da preverijo, če se jim je kdo oglasil. Dandanes ni mladostnika, ki bi pogosto pozabljal doma mobitel. Večina jih nikoli ne pozabi ali pa zelo redko. Kar 75 % uporablja mobitel za zasebne zadeve. Večina mladih mobitel zamenja po nepopravljivih poškodbah ali pa po poteku pogodbe z operaterjem. Zanimivo pa je, da 35 % mladostnikov mobitel zamenja vsako leto, saj na trg pride boljši. Ob nakupu telefona so najpomembnejši dejavniki cena, barva, kakovost ter uporabnost. Zanimalo nas je tudi, kako bi vplivalo na ljudi dejstvo, če ne bi bilo telefonov. Veliko jih je menilo, da prisotnost telefona nima velikega vpliva na posameznika. Drugi so menili, da si tega sploh ne morejo predstavljati, saj ne bi se mogli pogovarjati – nekateri pa to zanikajo. Dandanes smo že tako odvisni od telefona, da si več kot 1 dan brez njega sploh ne moremo predstavljati. Čeprav nekateri menijo, da je svet brez mobitelov bil boljši, se zavedajo, da je bil tudi počasnejši. Dandanes živimo hiter tempo življenja in pri tem potrebujemo mobitel.

Pri srednji generaciji oz. generaciji **med 31 in 50 letom** je situacija drugačna. Večina uporablja mobilnike za zasebne zadeve. Nekateri jih uporabljajo tudi v službi, saj so tam obvezen pripomoček. Ko so doma, zaslon mobitela pogledajo večkrat dnevno ali pa skoraj vsako uro. Ko so na delovnem mestu, prav tako večkrat na dan preverijo stanje na mobitelu. Nekateri starši s pomočjo mobitelov preverjajo odsotnost otroka v šoli ali pa jih opazujejo prek mobitela, če so doma. Kar 80 % ljudi, ko so v družbi, ne preverja »dogajanja« na mobitelu, ampak se prepusti svojemu družabnemu življenju. Večina odraslih zapušča dom, ne da bi si s seboj vzela mobitel. Nekateri menijo, da če imajo prosti čas, potem naj bo to res prosti čas in takrat jih ne zanimajo niti sms-i niti telefonski klici. To potrjujejo tudi rezultati ankete, saj več kot polovica odraslih mobitele uporablja zaradi delovnega mesta oz. na delovnem mestu, čeprav kar nekaj ljudi uporablja mobitel za urejanje zasebnih stvari. Večinoma jih ne moti, če nekdo v bližini prejme sms ali telefonski klic, čeprav je to v določenih situacijah moteče. Največkrat mobitel zamenjajo zaradi poteka pogodbe – po več letih – saj takrat najdejo boljšo ponudbo. Ob nakupu novega telefona jim največ pomenita kakovost in uporabnost, čeprav imata pomembno vlogo tudi barva in cena modela. Menijo, če ne bi bilo mobitelov, bi bil naš način življenja enak, mogoče bi bilo več osebnih stikov. Odrasli, ki so odvisni od mobitelov, menijo, da bi brez aparatov zdržali kar nekaj tednov oz. mogoče tudi nekaj mesecev. Življenje brez mobitela zanje ni bilo boljše, saj do novic nisi prišel tako hitro kot sedaj.

Pri starejši generaciji oz. generaciji **med 31 in 50 letom** so rezultati zelo zanimivi. Kot vemo, je za starejše mobitel nekaj novega. V prvi polovici njihovega življenja ga niso uporabljali. Ampak sčasoma in zaradi vsakodnevnih potreb v sodobnem življenju so se naučili uporabljati telefone, še posebej mobitel, in sicer zaradi volje in vztrajnosti. Mobitel uporabljajo predvsem v domačem okolju, na primer, da pokličejo družinske člane, ki so se odselili ali pa kolegice/sodelavce, ki niso iz istega kraja. Zaslon mobitela pogledajo večinoma enkrat na dan oz. ko zazvoni ali dobijo sms. Če so še aktivni in delajo, imajo telefon s seboj. Takrat na zaslon pogledajo večkrat. Zanimivo pa je, ko so pa v družbi, zanemarijo telefon in se dejansko predajo družbi, s katero imajo pravkar osebni stik. Za starejše je še vedno zelo pomembno osebno srečanje v istem prostoru. Številni starejši med telefonskim pogovorom čutijo zadržek, saj se zavedajo tega, da lahko nekdo

tretji posluša telefonski pogovor. Tako večina starejših pušča telefone doma, ko gredo po opravkih. In ker niso odvisni od mobiltelefonov, bi brez njih zdržali tudi nekaj mesecev. Kot sem že omenila, starejši mobiltelefone uporabljajo v zasebnem življenju. Tako tudi na vprašanje, kaj bi bilo, če ne bi imeli mobiltelefona, odgovarjajo, da na njih telefon nima bistvenega vpliva, saj so nekoč živeli tudi brez multifunkcionalnih naprav in je takrat bilo vse boljše. Tudi menjave telefona so pri tej generaciji zelo redke, saj večina zamenja mobilnik, ko pride do nepopravljive škode na aparatu. Ob nakupu novega pa so zelo kritični do cene, uporabnosti in kakovosti, saj menijo, da ne potrebujejo telefonov za slikanje, snemanje, za brskanje po internetu, temveč za klice in za sms-e.

Ugotovili smo, da smo prav mi, mladostniki, najbolj odvisni od mobiltelefonov. Menjamo jih takoj, ko pride na trg kaj novega, čeprav so tudi kakovost, cena in barva zelo pomembni. Večinoma mobiltelefone uporabljamo v zasebnem življenju, čeprav jih uporabljajo tudi, ko smo v šoli. Zaslona pogledamo vsakih 5–30 minut in jih uporabljamo tudi med prostim časom. Srednja generacija, največkrat uporablja telefon na delovnem mestu, saj obstajajo delovna mesta, kjer je mobiltelefon nepogrešljiv. Ampak tudi v zasebnem življenju ga uporabljajo, čeprav ne v tolikšni meri kot mladostniki. Za starejšo generacijo je uporaba mobiltelefonov izziv. Čeprav je nekaterim nepogrešljiv del življenja, ga uporabljajo samo za osebne zadeve.

2. Po prebranih intervjujih z mobilnimi operaterji (po vsej Sloveniji) smo prišli do zaključka, da večina ljudi menja telefon po preteku pogodbe s svojim operaterjem. Le nekateri menjajo telefon že pred iztekom pogodbe z operaterjem, saj si zaželijo nove, z izboljšanimi funkcijami. Mlajša generacija jih menja takoj po izteku pogodbe z operaterjem, kar je posledica »najstniškega življenja« in nepazljivega ravnanja s telefoni, saj ima večina najstnikov popraskane, zlomljene zaslone ali ohišja. Srednja generacija menja mobiltelefone po poškodbi ali zaradi starosti aparata. Pri starejši ljudeh velja, da neradi menjavajo mobiltelefone, saj jih novosti ne zanimajo, bojijo se jih ali pa so na svoj telefon enostavno tako navezani, da ga ne želijo zamenjati. Kupci, pri nakupovanju novih telefonov, gledajo predvsem na ceno in znamko telefona. Najpopularnejše znamke so Samsung, Nokia, Sony, Apple, LG in HTC. Mlajša generacija gleda na obliko in barvo telefona ter tudi na kakovost in uporabnost. Starejši, ki pa mobiltelefone uporabljajo tudi za službene zadeve, gledajo predvsem na uporabnost telefona in na njegove funkcije, kot so npr. kvaliteta kamere, hitrost in razne aplikacije, kot so navigacije ipd. Na nakup telefonov pa vplivajo tudi razni paketni popusti.

3. Dijaki DSŠ Lendava pa smo opravili raziskavo, ki predstavi **razlike tudi med spoloma in generacijami**. Kaj se je pokazalo v anketnem vzorcu našega kraja?

Dekleta, ki so še učenke OS ali SŠ, telefon največ uporabljajo med prostim časom in v šoli. Ko so doma oz. niso v šoli, pogledajo na telefon večkrat na dan, ko so pa v šoli, na zaslon telefona pogledajo vsake pol ure do ene ure, tudi takrat, kadar so s kom na pijači. Dekleta skoraj nikoli oz. zelo redko zapustijo dom, ne da bi s seboj vzele telefon in ga uporabljajo za zasebne opravke. Mobiltelefone menjajo po nepopravljivi poškodbi telefona in pri nakupu telefona gledajo na njegovo ceno barvo/obliko in kakovost. Na vprašanje, kako bi vplivalo na njihovo življenje to, da ne bi imele telefona, so dekleta odgovarjala zelo različno. Na nekatere to ne bi imelo nobenega vpliva, druge so odgovorile, da ne bi mogle pisati sms-ov, da ne bi mogle komunicirati z drugimi, da ne bi mogle nekoga hitro dobiti, če bi ga nujno potrebovale in da ne bi mogle komunicirati s prijatelji/sorodniki iz tujine, tretje pa, da bi to na njih vplivalo tako, da bi spoznavale več ljudi v živo in da bi več hodili ven. Tiste, ki so napisale, da na njih to ne bi vplivalo, bi brez njega zdržale tudi več dni, tiste, na katere bi pa vplivalo na kakršen koli način, pa samo nekaj ur oziroma en dan.

Fantje, ki spadajo v generacijo od 13 do 30 let, uporabljajo mobiltelefone predvsem v šoli oz. na delovnem mestu, kjerkoli so, na telefon pogledajo večkrat na dan, če so pa na pijači s prijatelji, se s tem ne obremenjujejo in zelo redko (4x) pustijo telefon doma. Uporabljajo ga tako za zasebne opravke kot tudi zaradi službe (tisti, ki jo imajo) in telefon menjajo po popravljivi ali nepopravljivi škodi. Pri nakupu telefona gledajo predvsem na

uporabnost in kakovost. Na fante ne bi imelo nobenega vpliva, če ne bi imeli telefona, brez njega bi zdržali tudi po več dni/tednov. Po mnenju večine je bilo življenje v obdobju brez telefona boljše, saj je bilo več osebnih stikov. Eno mnenje pa se je glasilo tako: "V obdobju brez telefona življenje ni bilo boljše, saj se mnogo težje uskladila vsakdanja opravila kot dandanes."

Polovica žensk, ki smo jih anketirali in spadajo v generacijo od 31 do 50 let, ima končano srednjo šolo, polovica pa dodiplomski študij. Telefone uporabljajo tako doma kot tudi na delovnem mestu in zaslon telefona pogledajo večkrat na dan, tudi če so na pijači s prijatelji. Telefon zelo redko (3x) ne vzamejo s seboj, menjajo ga le po nepopravljivi škodi, pri nakupu le-tega pa gledajo predvsem na ceno, uporabnost in kakovost. Na vprašanje, kako bi na tvoje življenje vplivalo, če ne bi imeli telefona, so odgovarjale zelo raznoliko. Na nekatere ne bi imelo nobenega vpliva, druge ne bi mogle opravljati svojega dela v službi, druge ne bi mogle hodit na zmenke, spet tretje pa brez telefona ne bi mogle funkcionirati. Tiste ženske, na katere prejšnje vprašanje ne bi imelo vpliva, bi brez telefona zdržale tudi več kot teden, tiste, na katere pa bi to imelo kakršenkoli vpliv, ne bi mogle zdržati brez telefona niti en dan. Na vprašanje, ali je bilo življenje v obdobju brez telefona boljše, so vse ženske te starosti, ki smo jih anketirali, odgovorile z DA. Razlogi za to pa so bili, da je bilo več medosebne komunikacije, da jim partner ni mogel očitati, zakaj ne dvignejo telefona in da je bilo življenje bolj mirno in ni bilo tako pomembno, če dvigneš telefon ali ne.

Moški, ki spadajo v generacijo od 31 do 50 let, telefone uporabljajo predvsem na delovnem mestu in le malokdaj doma. Redkokdaj pogledajo na telefon. Pri nakupu počakajo pogosto do izteka garancije. Kupijo pa kakovostne in cenovno primerne telefone. Stanovanje zapustijo večkrat brez telefona (5x). Brez njega bi zlahka zdržali, ker so preživeli leta, ko telefona še sploh ni bilo oz. še ni bil tako popularen.

Večina žensk, ki spada v starostno skupino od 51 do 90, ima končano srednjo šolo, mobitele uporablja največ doma (za družinske člane), če so v službi ali na kaki dejavnosti. Tudi doma pogledajo na zaslon telefona večkrat na dan. Če pa so na pijači s prijatelji, ne preverjajo ali redko preverijo, če jih je kdo klical, vendar pa mobitele pustijo doma le občasno (povprečje je 5x). Večina jih mobitele potrebuje za zasebne opravke, ob nakupu telefona jih je večina pozorna na ceno in uporabnost. Večina telefone menja po nepopravljivi poškodbi ali šele čez nekaj časa po poteku pogodbe, ker jim je všeč. 7 pa jih je obkrožilo, da telefon menjajo že po lažji/popravljivi poškodbi. Večina bi lahko brez telefona zdržala več dni. Za petino anketiranih starejših je bilo življenje brez telefonov boljše, saj menijo, da so se veliko več družili in da so bili bolj prosti.

Najstarejša moška skupina, torej od 51 let do 90 let telefone uporablja zelo redko. Dosti jih ima le za nujni primer ali pa za službo. Telefona skorajda nikoli ne vzamejo s seboj (5-6x). Telefone včasih tudi po poteku garancije ne menjajo, ker se bojijo sprememb (zaslon na dotik). Pri nakupu telefona pa iščejo najbolj praktične in poceni telefone. Telefone pogledajo le ob nujnih primerih ali pa sploh ne.

Prišli pa smo tudi do ugotovitve, da so ženske vseh starosti dosti bolj odvisne od telefonov kot moški in da se telefoni uporabljajo na vseh področjih, ne glede to, kje si, kaj si, zakaj si.

Avtorji: dijaki 3. a in 3. a, z mentoricami (mag. Gabriela Zver, Mária Gaál, prof., Ildikóp Kovač, prof.)

Vir: naša raziskava in raziskave šol, sodelujočih v SUK,

<https://slogtpnasezivljenje1sept2013.pbworks.com/w/page/68646950/Raziskovanje%20in%20odgovori>

Priloga:

Anketa

Anketa: Mobilna telefonija in njeni uporabniki

Spoštovani!

Smo učenci in dijaki nekaj slovenskih osnovnih in srednjih šol, vključeni v projekt Slovenski učni krogi.

Raziskujemo vpliv mobilnih telefonov na uporabnike različnih starostnih skupin.

Za vaše sodelovanje smo vam res hvaležni, saj nam z iskrenimi odgovori zelo pomagata.

Obkrožite vedno samo eno črko pred ustreznim odgovorom.

1. *Spol:*

- a) ženski,
- b) moški.

2. *Spadate v generacijo, ki je stara:*

- a) od 13 do 30 let,
- b) od 31 do 50 let,
- c) od 51 do 90 let.

3. *Vaša končana izobrazba:*

- a) sem še učenec v OŠ ali dijak v SŠ,
- b) osnovna šola,
- c) srednja šola,
- d) dodiplomski študij,
- e) podiplomski študij.

4. *Obkrožite, na katerem področju življenja, dejavnosti uporabljate telefon največ:*

- a) v šoli/na delovnem mestu,
- b) doma (družinski člani),
- c) med prostim časom (hobi ...),
- d) druženje s prijatelji.

5. *Kolikokrat na dan pogledate zaslon telefona, ko ste **doma oziroma niste** v šoli/fakulteti/službi/upokojenci pri kakšni dejavnosti, da preverite, ali vas je kdo klical ali poslal SMS:*

- a) vsakih 5 minut,
- b) vsake pol ure,
- c) vsako uro,
- d) večkrat na dan,
- e) enkrat na dan,
- f) ne vsak dan.

6. *Kolikokrat na dan pogledate zaslon telefona, ko ste v **šoli/fakulteti/službi/upokojenci pri kakšni dejavnosti**, da preverite, ali vas je kdo klical ali poslal SMS:*

- a) vsakih 5 minut,
- b) vsake pol ure,
- c) vsako uro,
- d) večkrat na dan,
- e) enkrat na dan,
- f) ne vsak dan.

7. *Kako pogosto preverjate, ali ste dobili SMS ali vas je kdo klical, med tem, ko ste s kom na pijači, čeprav ne čakate na nikogar, ki bi se vam pri pijači pridružil.*

- a) vsakih 5 minut
- b) vsakih pol ure
- c) vsako uro
- d) drugo: _____

8. Kako pogosto zapustite dom, ne da bi vzeli s seboj telefon?

- a) nikoli
- b) zelo redko _____
- c) občasno _____
- d) pogosto _____

Na črto poleg odgovora, ki ste ga obkrožili, **pripišite približno število**, kolikokrat na mesec ga pozabite doma.

9. Telefon potrebujete predvsem:

- a) zaradi službe,
- b) zaradi zasebnih opravkov.

10. Telefon menjate:

- a) ob poteku pogodbe z vašim operaterjem,
- b) po popravljivi/lažji poškodbi telefona,
- c) po nepopravljivi poškodbi telefona,
- d) šele nekaj časa (leto, dve) po poteku pogodbe, ker vam je všeč/vam ustreza.

11. Ob nakupu telefona ste pozorni na:

- a) kakovost,
- b) barvo,
- c) obliko,
- d) uporabnost,
- e) ceno,
- f) kakovost in obliko/barvo,
- g) uporabnost in kakovost,
- h) ceno, barvo/obliko in kakovost,
- i) ceno, barvo/obliko in uporabnost.

12. Če ne bi imeli mobilnega telefona, bi to na vaše življenje vplivalo tako,

- a) da ne bi mogli: _____,
- b) da bi več: _____,
- c) ne bi imelo nobenega vpliva.

13. Poskušajte oceniti. Koliko časa bi lahko zdržali brez telefona?

- a) 1 uro,
- b) nekaj ur,
- c) 1 dan,
- d) več dni,
- e) več kot teden,
- f) več kot mesec.

14. Ali vas zvonjenje telefona, prejemanje SMS-ov vznemirja?

DA / NE

15. Ali je bilo življenje v obdobju brez telefona boljše? (Utemeljite.)

DA / NE

Utemeljitev:

Hvala lepa za sodelovanje! ☺